

Blahoslavení, ktorí pôsobia pokoj, lebo oni sa budú volať synmi Božími. Matúš 5:9

Piata až siedma kapitola Evanjelia podľa Matúša je známa ako kázeň na vrchu. Prvá časť tejto kázne sa zvykne nazývať blahoslavenstvá. Hovorí o tom, kto je skutočný obyvateľ nebeského kráľovstva. Toto je zásadná otázka. Kto odpovie na volanie evanjelia a patrí do Božieho kráľovstva? Inými slovami: Kto je skutočný kresťan?

Evanjelium podľa Matúša v piatej kapitole a deviatom verši hovorí o „blahoslavených, ktorí pôsobia pokoj“. Kto sú títo činitelia pokoja? Akým spôsobom činia pokoj? Aké požehnanie majú zaslúbené?

I. Kto sú činitelia pokoja?

Pri výklade musíme začať s učením Písma, že činenie pokoja nie je naša prirodzená vlastnosť. Na túto zem sme sa nenarodili ako činitelia pokoja. Narodili sme sa s hriešnou prirodzenosťou, ktorá sa viac či menej prejavuje navonok. Písmo hovorí: „Lebo veď aj my sme boli kedysi nesmyselní, neposlušní, blúdiaci, otročiaci rozličným žiadostiam a rozkošiam a žili sme v zlosti a závidi, ohyzdní, nenávidiaci jedni druhých“. Toto je obraz človeka, ktorý sa stal kresťanom. V tomto texte je opísaný prirodzený stav človeka. Apoštol Pavol v Rímskym 3:10–17 dáva opis nášho stavu pred Bohom. „Nieto spravodlivého ani jedného; niet toho, kto by rozumel“(verš 10) .. a potom „skrúšenie a bieda je na ich cestách, a cesty pokoja nepoznali“. To je opis každého človeka. Pavol píše: „cesty pokoja nepoznali“. Takže nie je nám prirodzené byť činiteľmi pokoja, „Pretože telesné zmýšľanie je nepriateľstvo voči Bohu“ (Rímskym 8:7). Pokiaľ naše zmýšľanie nie je zmenené znovuzrodzujúcou prácou Svätého Ducha, budeme rozmýšľať nepriateľsky voči Bohu.

Otázka je, prečo sa aj niektorí neznovuzrodení ľudia javia vo svojich životoch ako činitelia pokoja? Existujú aspoň 2 odpovede. Prvá odpoveď je, že mnohí ľudia činia pokoj preto, aby poctili seba. To znamená, že napr. zmieria dvoch nepriateľov, ktorí sú rozhádaní, nie preto, aby poctili Boha, ale aby sa ukázali ako lepší od iných. A aby si nárokovali od Boha záchranu alebo akékoľvek iné požehnanie.

Druhý dôvod je všeobecná milosť. Ide o Božie milostivé nezaslúžené pôsobenie dobra v našom svete, ktoré sa dotýka aj najväčších hriešnikov. Neobrátení ľudia cez Božie riadenie udalostí a zabraňovanie hriechu, dokážu činiť v obmedzenom rozsahu a kvalite istý druh pokoja. Myslíme si, že mier v našej krajine je samozrejmosť? Nie je to samozrejmosť, pretože podľa toho, čo apoštol Pavol píše v liste Rímskym, sme rýchli vyliatť krv a mala by tu byť vojna. Mali by sme sa zabíjať, mali by sme byť zlostní, nenávidiaci jedni druhých, mali by sme si navzájom nadávať. Prečo to tak nie je? Pretože Boh svojou všeobecnou milosťou zabraňuje plnému pôsobeniu týchto hriechov v spoločnosti prostredníctvom zákonov daného štátu. Toto je vysvetlenie, prečo vidíme istý druh pokoja aj v bezbožnej spoločnosti. Nie je však v našej prirodzenosti byť činiteľmi pokoja. A nie sme činiteľmi pokoja, pokiaľ sa znova nenarodíme.

V liste Galatským čítame, že pokoj je ovocím Ducha. Pokoj, ktorý Biblia predstavuje ako pokoj, ktorý má cenu pred Bohom, je vždy ovocím Ducha (Gal 5:22). Tento pokoj nikdy nevzide z našej hriechnej prirodzenosti. Potom blahoslavení nie sú tí, ktorí vo všeobecnej milosti urobia nejaké pokojné skutky, ale blahoslavení sú tí, ktorí boli Bohom zmenení. Majú úplne iné zmýšľanie a iné smerovanie svojich životov. Toto smerovanie je opísané ako smerovanie, v ktorom pôsobia pokoj. Milujú činiť pokoj a robia to mocou Svätého Ducha. Ved' oni sami spoznali pokoj, ktorý im Boh priniesol v Kráľovi pokoja, Ježišovi Kristovi. Tento Kráľ, ako sme čítali v Starej zmluve (Izaiáš 9:5), je Kráľom alebo Kniežatom pokoja. Ľudia, ktorí sú tu opísaní ako činitelia pokoja, sú spojení vierou s týmto Kráľom. Všimnime si, že blahoslavenstvá nádherne vyjadrujú, ako znovuzrodení napodobňujú Pána Ježiša Krista, Jeho milosrdenstvo, Jeho čistotu, Jeho pôsobenie pokoja dokonca v prenasledovaniach.

Činitelia pokoja nečinia pokoj zo sebeckosti. Na svete nájdeme túžby po pokoji za každú cenu, okrem jednej - zaplatiť zaň sám sebou. Pokiaľ ja budem v činení pokoja zveličený, pokiaľ v tom celom zaujmem čestné miesto a neuškodí sa mi, budem rád činiteľom pokoja. Veriaci chcú pokoj za každú cenu, okrem ceny hriechu. Táto veta nám v živote pomôže vyhnúť sa kompromisom. Áno, aj my chceme pokoj. Ale nechceme ho za každú cenu – za cenu spáchania hriechu. Spomeňme si na Petra, keď zaprel Pána Ježiša zo zbabelosti. Hľadal pokoj, nechcel mať problémy. Bolo to správne? Nie. Prečo? Pretože hľadal pokoj za cenu kompromisu, za cenu hriechu. Zaprieť Pána Ježiša je hriech. A ak chceme pokoj aj za cenu hriechu, nemôžeme byť tvorcami pokoja.

Niektorí kresťania hľadajú pokoj za cenu zaprenia svojho vyznania. Povedia: „ved' nemusíme Krista vyznať vždy pred ľuďmi“. Hľadáajú pokoj? Nie. Pretože idú cestou hriechu (Lukáš 12:8-9). Niektorí urobia kompromisy, aby mali pokoj s rodinou, s okolím, aby mali pokoj s blízkymi, so susedmi. Urobia kompromisy, zapierajú, a schovávajú sa – a vtedy nie sú činiteľmi pokoja.

Činitelia pokoja sa niekedy musia stať aj „rušiteľmi pokoja“. Náš Pán Ježiš Kristus, keď prišiel do Jeruzalemského chrámu, musel poprevracať stoly peňazomencov. Činil tam pokoj? Nie. Všetci by povedali, to je burič. Ale preto, že bol činiteľom pokoja, musel narušiť tento falošný pokoj, ktorý tam bol. Niekedy sú verní kazatelia Božieho Slova veľmi ohováraní. Poslucháči im vyčítajú, že veci, čo vravia, ich znepokojujú, a preto ich nechcú počúvať. Vidíme, že aj vtedy činiteľ pokoja „ruší pokoj“. Takže činiteľ pokoja je človek, ktorý bol znovuzrodený, privedený milovať a činiť pokoj mocou Svätého Ducha skrze Krista. Nie pre sebecké ciele, ale pre Božiu slávu.

II. Ako činitelia pokoja činia pokoj?

Položme si otázku, ako činitelia pokoja činia pokoj?

1. Prvý spôsob je uvedený napríklad v liste Rímskym 10:15 „A aké krásne sú nohy tých, ktorí zvestujú pokoj, tých, ktorí zvestujú dobré veci!“ a v 2. Korintským 5:20 „Tedy za Krista posolstvom, ako čo by sám Boh napomínal skrze nás, prosíme za Krista, zmierte sa s Bohom“. Kresťania prinášajú pokoj tým, že prinášajú evanjelium pre tých čo nie sú s Bohom zmierení. Zvestujú pokoj medzi človekom a medzi Bohom skrze evanjelium Ježiša Krista. V 2. liste Korintským Pavol píše a hovorí všetkým: „zmierte sa s Bohom“. Kresťania apelujú: „Zmierte sa s Bohom! Boh sa na vás oprávnene hnevá (Rímskym 1:18). Je tu však Kristus, ktorí vás zmieruje, je tu Kristus, ktorý je pokojom a zmierením pre vás“..

Najväčší pokoj musí byť preto tam, kde je človek privedený do zmierenia s Bohom. Môžeš mať pokoj so svojím manželom, môžeš mať pokoj so svojím zamestnávateľom, ale pokiaľ nemáš pokoj s Bohom, tak nemáš skutočný pokoj. Pokiaľ neusilujeme o pokoj medzi našimi blíznymi a naším Bohom, nemôžeme povedať v plnom slova zmysle, že sme činiteľmi pokoja. Vidíme Pavla, ktorý napomína a prosí za Krista: „Zmierte sa s Bohom“. Prečo toto veriaci robia? Pretože sami spoznali pokoj v Ježišovi Kristovi a iným prinášajú pokoj jeho evanjelia.

Nemôžeme byť skutočnými činiteľmi pokoja, (v tom najvyššom slova zmysle), pokiaľ sami nemáme pokoj s Bohom. Tí čo ho majú, vedia, čo to znamená povedať: ospravedlnení z viery máme pokoj blížiti sa k Bohu, skrze nášho Pána Ježiša Krista (Rim 5:1). Títo ľudia vedia

povedať s apoštolom Pavlom: „Slovo, ktoré poslal Boh synom Izraelovým zvestujúc pokoj skrze Ježiša Krista - a on je Pánom všetkého“ (Skutky 10:36). Týmto ľuďom ide o to, aby ich blížni nezahynuli, ale aby mali večný život, aby sa ešte dnes zmierili s Bohom. Dnes je ešte čas zmieriť sa s Bohom.

Možno si nezmierený s Bohom. Nepoznáš, čo to znamená, keď tvoje svedomie nie je zaťažené hriechom a je obmyté krvou Kristovou. Možno nepoznáš, čo znamená žiť na tejto zemi a zomierať bez strachu. Nepoznáš, čo znamená modliť sa a byť prijatý. A nepoznáš to preto, lebo nemáš základ. Nikdy si nepoznal Krista. Nikdy si v Neho opravdivo neveril, a preto nielenže sám nie si činiteľ pokoja, ale ani sám nemáš pokoj s Bohom. Tá najdôležitejšia vec je, aby si našiel pokoj s Bohom. Potrebuješ vedieť: „mám pokoj s Bohom“. Preto za Krista posolstvom, zmierte sa s Bohom. Zmierte sa s Bohom, choďte k Bohu cez Ježiša Krista. Poďte k nemu a nájdite u neho pokoj. Keď toto zvestujeme, činíme pokoj. Preto ten, kto ti povie: „zmier sa s Bohom, lebo k tomu poslal svojho Syna“, volá ťa ku skutočnému pokoji. Chce tvoj najvyšší pokoj. Spomeňme si, že takýto duch prebýval vo všetkých veriacich v Starej a v Novej zmluve.

Spomeňme si na Abraháma, keď sa modlil a prihováral za Sodomu, lebo ju Boh chcel zničiť. Chcel aby Boh pozhovel, aby bol pokoj, aby nepadol oheň hneď z neba. Ako mu na nich záležalo. Spomeňme si na Mojžiša. Keď izraelský ľud bol v nevere a urobil si zlaté teľa, a keď chodil neverne po púšti. Im bolo evanjelium zvestované tak, ako nám - hovorí Písmo. A títo ľudia ho neprijímali. Boh povedal Mojžišovi „poď, odstúp bokom, ja ich vyhladím“. Urobím im spravodlivý koniec už dnes. Môjžiš padne na tvár a modlí sa: „Pane, nie!“. Modlí sa za nich, aby mohli prísť do spasiteľného vzťahu s Bohom, aby im ešte mohla byť daná príležitosť.

Spomeňme si na muža v podobenstvách, ktorý sa staral o vinicu. V nej bol figovník, čo neniesol ovocie. Hospodár príde a spravodlivo hovorí: „vytni ho, nadarmo tu kazí zem“. Aký je však duch v správcovi? Duch v tom človeku je: „pozhovej Pane, ak neprinesie ovocie, potom ho vytni, ale ešte pozhovej“. Vidíme, že toto sú činitelia pokoja. A ty, keď si poznal tento pokoj, tak v tvojom živote sa to prejavuje tak, že zápasíš o to, aby tvoji blížni poznali pokoj s Bohom. Je ti to dôležitejšie, ako keby mali pokoj navzájom a dokonca pokoj s tebou. To najdôležitejšie pre teba je: môj blížny potrebuje najst pokoj s Bohom skrze Krista - inak zahynie. Pokiaľ chceš pôsobiť pokoj, postav si na prvé miesto, aby tvoj blížny tak ako ty, našiel pokoj s Bohom. Modli sa, zvestuj, ži, volaj, pros, plač, pretože vtedy činiš úlohu Kráľových vyslancov, ktorí volajú ľudí k pokoji s ich Stvoriteľom.

2. Činenie pokoja ďalej v sebe zahŕňa pokoj medzi sebou v cirkvi. Nádherné svedectvo o cirkvi Ježiša Krista je, že na jednom mieste sedia ľudia rozličného veku, pohlavia, národnosti, vzdelania, postavenia v spoločnosti a títo poznajú takú blízkosť, ktorú im svet môže závidieť. Prečo je to tak? Pretože poznali pokoj, keď ich evanjelium samých zmenilo na činiteľov pokoja navzájom.

Keď sa pozrieme do listu Židom dvanástej kapitoly a štrnásteho verša, tak tam čítame: „Stíhajte pokoj so všetkými a posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána“. Kolosenským 3:15 tento príkaz zaostruje viac na cirkev Pána Ježiša Krista: „A pokoj Boží nech víťazí vo vašich srdciach, ku ktorému ste aj povolaní v jednom tele, a buďte vďační“. Všimnime si, tu sa píše o pokoji, ku ktorému sme povolaní. Telom sa tu myslí cirkev, resp. konkrétne cirkevný zbor.

Vo svojom zbere sa máme usilovať o nastolenie Božieho pokoja. Vedie môj štýl vyjadrovania k pokoji?, Vedú moje skutky k pokoji? Vedú moje záujmy k pokoji? Som príkladom ostatným? Vedie môj život k pokoji s inými? Toto sú otázky, ktoré si musí klásť každý sám, keď má stíhať vzájomný pokoj vo svojom zbere. Tam, kde je skutočný pokoj medzi súrodencami, tam vládne Duch pokory. Predtým, ako obviním niekoho iného, opýtam sa sám seba, či nie je problém vo mne. Znak toho, že som činiteľom pokoja je aj ten, že viem odpustiť svojmu bratovi a tiež aj svojmu nepriateľovi. „Odpúšťajte si navzájom, ako aj vám Boh odpustil v Kristovi“ (Efezským 4:32). Tam, kde je činenie pokoja, je odpúšťanie v zbere. Tam, kde je činenie pokoja, je robenie vecí tak, aby pokoj, ktorý Pán Ježiš dáva nám, bol premietnutý hojne medzi nami. Každý z nás je za to zodpovedný. Hľadáme spôsoby, ako rozšíriť pokoj v skutkoch. Modlime sa za pokoj. Prosme Boha o pokoj. Keď Pavol píše svoje epištoly, skoro každá začína „milosť vám a pokoj“. Prečo? Pretože Pavol vie, že skutoční kresťania poznali pokoj a potrebujú byť teraz činiteľmi pokoja, žiť podľa toho, čo spoznali. Povedzme si: ja potrebujem šíriť pokoj svojho Boha tam, kde som. Ja potrebujem byť činiteľom pokoja.

Činiteľ pokoja nie je pasívny. Činiteľ pokoja je človek ohromnej aktivity. Robí však svoju aktivitu tak, že leje olej na rany. Miluje pohľad, keď sa Boží pokoj šíri. Zmierenie s Bohom je ním premietané do zmierenia s blíznymi. Buďme aktívnymi činiteľmi pokoja. Dávajme si pozor na jazyk a hovorme to, čo je osolené (Kolosenským 4:6), slová, ktoré naozaj vedú k pokoji a k bratskej láske. Ľudia, ktorí toto činia, sú veľmi spokojní, pretože do ich života je premietnuté zmierenie v Kristovi. Chod' cestou pokoja.

Ovocie Ducha – pokoj - v Galatským 5:22, je v kontexte zborového života. Bratia a sestry sa nemajú žrať medzi sebou. Bratia a sestry nemajú jedni druhým závidieť, ale nie sú bremená jedni

druhým. List Efezským spomína rovnakú pravdu: „...usilujúci sa zachovať jednotu Ducha i pokoja“ (Efezským 4:3). Pokoj je ako puto, ktoré viaže rôznych kresťanov v zboroch ísť spolu. Predstavte si, že idete do hory na raždie. Nenájdete dve rovnaké raždia, každé je iné a naukladáte ho k sebe a zviažete. Toto zviazanie je pokoj. Keď usilujeme o pokoj v zbore, robíme takéto nádherné zviazanie v rámci zboru, kde patríme. Aké požehnanie je byť činiteľom pokoja v zbore. Požehnaný je muž alebo žena, keď činí pokoj v spoločenstve Božích detí. Kde sa ľudia hašteria, kde sa nevedia rozprávať milo, kde neodzrkadľujú Kristovu lásku vykúpenia, tam nie je veľa požehnaní. Nech je našou modlitbou každý deň: „Pane, učiň ma činiteľom pokoja v mojom zbore“.

Aké požehnanie je byť s bratmi a sestrami, vidieť ako si odpúšťajú navzájom, ako sa prijímajú navzájom, ako sa zmierujú navzájom, keď dôjde ku konfliktu. Praví činitelia pokoja tento druh pokoja poznajú. Poznáš takýto pokoj? Pôsobíš takýto pokoj? Vieš povedať bratovi, sestre, odpusť mi? Vieš povedať, chcem sa s tebou zmieriť, zhrešil som proti tebe, nepôobil som pokoj mojim chovaním? Vieš povedať sám sebe, keď je nepokoj v zbore, neprispel som k nepokoju? Nelial som olej do ohňa?

3. Činiť tento pokoj za múrmi zboru. Rímskym 12:18 hovorí: „Ak je to možné, nakoľko to závisí od vás, majte pokoj so všetkými ľuďmi.“ Pavol hovorí, že nie vždy je to možné. Prečo to vždy nie je možné? Pretože niekedy by to znamenalo ísť cestou hriechu. Vtedy a za takúto cenu nemôžeme „činiť pokoj“. Ale keď je to možné, hľadajte spôsob ako pôsobiť pokoj mimo hraníc svojho zboru. Majte pokoj so všetkými ľuďmi, nakoľko to závisí od vás. So všetkými sa myslí nielen na priateľov zboru, ale aj, ako neskôr kážeň na vrchu hovorí, nepriateľov (Mat 5:44-48).

Náš nebeský Otec pôsobí veľa pokoja najväčším bezbožníkom na zemi. Dáva im dážd', dáva im zdravie, dáva im slnko a dáva im mnohé potešenia v tomto živote. Pán Ježiš nás nabáda, aby sme boli nositeľmi pokoja dokonca i voči svojim nepriateľom. A to má moc, keď svojmu nepriateľovi, ktorý ti uškodí, odpustiš. Keď mu povieš: „ja nevytiahnem tú vec proti tebe, ja ťa neobviním, nepôjdem proti tebe, ja ti odpúšťam“. Takéto slová vedia nepriateľa zastaviť na cestách, vedú ho pýtať sa na takého Boha pokoja.

Daniel sa dostal do babylonského bezbožného, modlárskeho zajatia. Jedna vec, ktorá ma na Danielovi vždy udivuje, je tá, že dokázal žiť vo veľmi pokojnom vzťahu s týmto bezbožným

pohanským vladárom, aj s pohanskými mudrcmi a súčasne nezaprieť ani kúsok pravdy. Usiloval o pokoj za každú cenu okrem hriechu. Daniel vždy hovoril a konal milou rečou. Aj pred kráľom s úctou, ktorá náleží kráľovi. Pritom Daniel, keď prišlo na to, aby sa prestal modliť, povedal NIE. Budem sa modliť. Ale ani vtedy neprovokoval, neprišiel a nepovedal pred kráľom „ja sa budem aj tak modliť“. Nie, išiel do svojej komôrky, zavrel sa tam a modlil sa. Keď ho našli, stál pevne a povedal „tak pôjdem do jamy k levom“. Prijal to. Keď budeme čítať Bibliu, uvidíme mnoho veriacich, ako boli činiteľmi pokoja.

Nevyvolávaj konflikty vo svete svojou rečou, svojimi náladami, buď vo svete láskavý, hovor milo. Neohýbaj však pravdu pre pokoj.

□

III. Požehnanie slúbené činiteľom pokoja

Aké požehnanie je slúbené tým, ktorí činia pokoj? Je im zasľúbené, že sa budú volať synmi Božími. To neznamená, že sú Synmi Božími preto, že činia pokoj, ale preto, že sa správajú ako ich nebeský Otec a jedného dňa bude všetkým zrejmé, že sú Jeho synmi.

Keď Biblia hovorí, že sme synmi Božími alebo deti Božie, používa na to dva časy. Používa na to prítomný a budúci čas. V prítomnom čase nám hovorí, že sme deti Božie (Rim 8:14). Súčasne však platí verš 23: „No, nie len to, ale aj sami, majúc prvotinu Ducha, aj my sami vzdycháme v sebe, očakávajúc synovstvo“. Očakávajúc synovstvo znamená, že očakávame niečo, čo v budúcnosti má prísť, ako plnosť toho, čo teraz už z časti poznáme. Máme prvotinu Ducha, ale ešte sa neukázala celá sláva synovstva. Dnes sme synmi Božími v zmysle právneho postavenia: „tým, čo Ho prijali, dal právo volať sa deťmi Božími, tým, čo veria v Jeho meno“. Znamená to, že sme dostali závdavok Svätého Ducha, Ducha synovstva, ktorým voláme Abba Otče. Ale dnes ešte nemáme vykúpené telo, dnes mnohí iní ľudia nevidia, čo je to za sláva a privilegium, že sme synmi Božími. Mnohí ľudia nás vidia ako smeti sveta. Sme prenasledovaní, trpíme, ale hovoríme pevne a s radosťou: príde deň, keď bude zjavené naše synovstvo, keď bude zjavené v plnej sláve.

To isté učí 1. Jána 3:1-2. Tá istá pravda, aj tu sú použité dva gramatické časy: „Vidzte, akú lásku nám dal Otec - aby sme sa volali deťmi Božími, a sme nimi! (Voláme sa nimi a sme nimi teraz.) Preto nás svet nezná, pretože Jeho nepoznal...Milovaní, teraz sme deťmi božími a ešte sa neukázalo, čo budeme. Ale vieme, že keď sa ukáže, budeme jemu podobní, lebo ho budeme vidieť tak, ako je“. Vieme, že sme teraz, ale ešte sa neukázalo, čo budeme— To je odkaz na ukázanie sa synov Božích v budúcnosti. Pred celým stvorenstvom, ako v deň súdu, tak cez pobyt vo večnosti, bude zrejmé, kto bol synom Božím. Na tomto svete to dnes vyzerá zmiešané a ľudia slávu činiteľov pokoja nerozpoznávajú. Náš Pán Ježiš hovorí v tomto blahoslavenstve

práve o tejto nádhernej pravde— budú synmi Božími a budú poznať v plnosti, čo to znamená byť synmi Božími.

Pre synov Božích je pripravené veľké požehnanie. Raz sa budeš tešiť Božej prítomnosti ako dieťa, ako dedič, tomu najväčšiemu pokoji byť s Bohom. Pokoj nie je v hrobe. Často čítame: „odpočívaj v pokoji“ a mnohí ľudia to interpretujú tak, že mŕtvola odpočíva v prachu a je jej dobre po ťažkom živote. Nie! To nie je pokoj, o ktorom hovorí Biblia. Keď sa povie o kresťanovi, ktorý zomrel: „už je v pokoji“, myslí sa tým, že je s Bohom a s Kristom a Svätým Duchom a pozná pokoj v takej miere, ako nikdy predtým nepoznal a bude ho poznať celú večnosť.

V skutku sú blahoslavení tí, ktorí poznali pokoj s Bohom. To ich zmenilo na ľudí, ktorí činia pokoj tým, že privádzajú iných k Bohu. Činia pokoj svojim bratom i všetkým blížným. Títo sa raz v budúcnosti, verejne a slávne, v kráľovstve pokoja Pána Ježiša Krista budú volať synmi Božími.